

VERKIEZINGS PROGRAMMA

2022-2026

**Christen
Unie
SGP**

**Oog voor Woerden,
oog voor elkaar**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Onze motivatie	5
Inleiding: Oog voor Woerden, oog voor elkaar	6
1 Een betrouwbare overheid	7
1.1 Communicatie	7
1.2 Participatie.....	7
1.3 Regeldruk en burgerinitiatieven	8
1.4 Voldoende bemensing op het gemeentehuis	8
2 Een duurzame toekomst	9
2.1 Landbouw.....	9
2.2 Natuurontwikkeling.....	10
2.3 Circulaire economie	10
2.4 Afval.....	11
2.5 Tegengaan voedselverspilling	11
2.6 Groen pakketbezorgingssysteem	11
2.7 Groene energie	12
2.7.1 Windenergie.....	12
2.7.2 Zonne-energie:	12
2.8 Warmte	13
2.9 Alternatieven en innovaties: waterstof, geothermie en kernenergie	13
2.10 Energiebesparing & isolatie	13
2.11 Lokaal eigenaarschap.....	14
2.12 Energiearmoede	14
2.13 Geen olie- en gaswinning Molenvliet	14
2.14 Klimaatadaptatie.....	15
2.15 Het bedrijfsleven	15
2.16 Gemeentevastgoed	15
3 Een sociale samenleving	16
3.1 Zorg voor kwetsbaren.....	16
3.2 Mantelzorgers	16
3.3 Schuldhulpverlening en armoede.....	17
3.4 Gezondheid.....	17
3.4.1 Eenzaamheid.....	18
3.4.2 Ziekenhuis	18
3.5 Vrijwilligers(organisaties)	18

3.6 Inburgering.....	19
3.7 Participatie op de arbeidsmarkt	19
3.8 Opvangvoorzieningen	20
4 Een goede basis voor jongeren	21
4.1 Gezin en jeugd	21
4.2 Onderwijs	21
5 Een bloeiende economie	22
5.1 Lokale ondernemers	22
5.2 Voorzieningen binnenstad en kernen	22
5.3 Vrijtijdseconomie en buitenrecreatie (Cattenbroekerplas)	23
6 Een fijne woonplaats.....	24
6.1 Bouwen naar de Woerdense maat	24
6.2 Een passende woning voor iedereen	25
6.3 Statushouders	25
6.4 Duurzaam & circulair	26
6.4 Openbare ruimte	26
6.4.1 onderhoud	26
6.4.2 Voorzieningen	27
7 Een veilige leefomgeving	28
7.1 Achter de voordeur.....	28
7.2 Openbaar.....	28
7.3 Verkeersveiligheid	29
8 Een soepele doorstroming van het verkeer	30
8.1 Fiets	30
8.2 Auto	30
8.3 Openbaar vervoer	31
9 Een sportieve omgeving	32
10 Instandhouding van kunst en cultuur	33
11 Een gezond huishoudboekje	34

Voorwoord

De afgelopen vier jaar onderstrepen nogmaals hoe belangrijk het is dat de gemeente Woerden eerlijk, betrouwbaar en dienstbaar handelt. Hoewel we voor een groot deel achter de plannen van de afgelopen jaren staan en we daar verantwoordelijkheid voor dragen, laat de communicatie en het contact tussen de gemeente en onze inwoners het nodige te wensen over.

Het spoort ons aan om ons hard te maken voor een menselijke, dienstbare overheid die oog heeft voor de inwoners achter de beleidsplannen. Om ons in te zetten voor een gemeente waar men oog heeft voor elkaar. Om deze reden vormt 'een betrouwbare overheid' ons eerste hoofdstuk.

In de daaropvolgende hoofdstukken vindt u dat wij net als in voorgaande jaren oog blijven houden voor de kwetsbare in onze gemeente. Dat we zorgen voor onze schepping door onze omgeving te verduurzamen. Dat woningbouw versneld dient te worden. Dat fietsers voorrang verdienen en Woerdense ondernemers meer ruimte nodig hebben.

Hoewel de verwachtingen soms hooggespannen zijn, zien we ook dat de gemeente niet overal het antwoord op is. Woerden kent vele waardevolle vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven. Intrinsiek gemotiveerde mensen die hun naaste vaak beter weten te bereiken dan de gemeente zelf.

Daarom zult u twee woorden met regelmaat terugvinden in ons programma. Twee abstracte termen die uitleg verdienen. 'Faciliteren': wat voor ons betekent dat initiatieven en vrijwilligers de ruimte krijgen en niet gehinderd mogen worden door regelgeving. En 'stimuleren': wat u kunt lezen als een meer actieve (financiële) steun of een duwtje in de juiste richting.

Naast de ervaringen die we uit de afgelopen jaren meenemen, hebben onze bezoeken aan alle wijken van Woerden en de dorpen Kamerik, Zegveld en Harmelen ons geïnspireerd en ons programma verrijkt. In het bijzonder zijn we dankbaar voor de inzet van alle betrokkenen om dit programma op papier te krijgen. Het betreft de inbreng vanuit onze fractie en onze programmacommissie, maar in het bijzonder ook van betrokken leden en organisaties.

Onze motivatie

Politiek met een open bijbel

De ChristenUnie-SGP wil haar politieke keuzes maken in navolging van Jezus Christus. Dat leidt tot een dienstbare houding naar de samenleving en de schepping, waarbij we opkomen voor dat wat kwetsbaar is. De overheid is er volgens de ChristenUnie-SGP om wat kwetsbaar is te beschermen, waar nodig regels op te stellen, en te handhaven, en vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt (Micha 6:8).

De ChristenUnie-SGP zet zich in voor alle inwoners.

De inwoners van Woerden vormen samen de gemeente en de ChristenUnie-SGP is er voor al die inwoners. Wij geloven in een samenleving waarin iedereen tot zijn recht kan komen. Ongeacht welke culturele achtergrond, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft, iedereen hoort erbij in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Mensen krijgen de ruimte om hun mogelijkheden te ontplooiën.

De ChristenUnie-SGP staat voor samen – leven

Een goed leven is een leven in verbondenheid, dat is het grondmotief van de ChristenUnie-SGP. Dien de samenleving, deel de vrijheid, bescherm het leven, vanuit dat appèl willen wij politiek bedrijven en zijn wij ook zelf aanspreekbaar. De ChristenUnie-SGP wil blijvend investeren in een samenleving met oog voor elkaar. Waar het gezin een stevige basis vormt. We zorgen voor elkaar, ook als dat een extra inspanning vraagt. We hebben oog voor de huidige en de volgende generatie.

Inleiding: Oog voor Woerden, oog voor elkaar

Woerden is een gemeente waar men oog heeft voor elkaar en waar iedereen gekend wordt. Ongeacht zijn of haar achtergrond. Waar ook de stad Woerden aanvoelt als een dorp. Waar zorg wordt verleend aan wie het nodig heeft en persoonlijke aandacht voorop staat. Waar nieuwkomers de kans krijgen om volwaardig in te burgeren. Waar we mensen uit schulden helpen en proberen te voorkomen dat mensen in schulden raken.

Oog hebben voor Woerden én oog hebben voor elkaar betekent dat de gemeente de inwoner achter het beleid ziet. De gemeente dient een betrouwbare partner te zijn voor inwoners en ondernemers en is dienstbaar naar de samenleving. De gemeente communiceert duidelijk haar plannen en bedenkt vooraf wat deze voor haar inwoners betekenen. Wanneer inwoners inspraak hebben, worden er duidelijke kaders meegegeven over de mate van inspraak om teleurstelling te voorkomen en verwachtingen te managen.

Oog hebben voor elkaar, is oog hebben voor de huidige én volgende generaties. In de wetenschap dat we meer verbruiken dan de aarde kan opbrengen, zetten we in op besparing van energie en een economie waarin we zoveel mogelijk hergebruiken. Dit doen we tijdens het bouwen van woningen en andere gebouwen, maar ook in onze afvalscheiding en het hergebruik van oude spullen. Omdat we met het oog op klimaatverandering af willen van fossiele brandstoffen, zetten we in op het opwekken van groene energie.

Een duurzaam bestaan betekent ook voldoende rust en niet alsmaar verlangen naar meer. Zo blijft de zondagsrust voor ons als duurzaam rustpunt van de week een belangrijk tegenwicht voor een 24/7-economie. We staan achter ons christelijk ideaal, waarin de zondag al heel lang als rustdag goed is voor de samenleving.

Oog hebben voor Woerden betekent bouwen naar de Woerdense maat. De omvang van onze stad en dorpen is van invloed op het karakter van onze gemeente. Hoewel we oog hebben voor alle woningzoekenden, zien we onze gemeente liever mondjesmaat uitbreiden, dan dat we met grote sprongen aan Utrecht vastgroeien. Het Groene Hart omsluit ons aan alle kanten en dat unieke polderlandschap koesteren we. Het geeft ons de rust en ruimte die we nodig hebben om te wonen, te werken en te recreëren.

Tot slot hebben we oog voor wat lokale ondernemers in de toekomst nodig hebben. We willen dat het verkeer beter doorstroomt, we voeren een degelijk financieel beleid en we koesteren het actieve verenigingsleven en levendige dorpen.

1 Een betrouwbare overheid

Inwoners en ondernemers krijgen op verschillende manieren met de gemeentelijke overheid te maken. Als individuele klant, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een identiteitsbewijs of een vergunning. Maar ook bij de inspraak over gemeentelijke plannen die de directe leefomgeving van inwoners raken (participatie).

De betrouwbaarheid van de overheid staat in toenemende mate onder druk. Zowel op landelijk als lokaal niveau. De ChristenUnie-SGP staat voor een effectief en goed bestuur van de gemeente. Dit betekent dat de gemeente de menselijke maat hanteert in haar contact met inwoners en betrouwbaar is. De gemeente gaat met een open blik in gesprek met haar inwoners, niet alleen met degene die een klacht heeft.

1.1 Communicatie

De ChristenUnie-SGP wil een betrouwbare gemeente, die zich dienstbaar opstelt naar inwoners toe. Een gemeente die:

- + in contact is met haar inwoners;
- + uitgaat van vertrouwen en niet van wantrouwen in burgers;
- + bij individuele klantcontacten duidelijk naar burgers communiceert. Hiervoor houdt de gemeente zich aan de vastgestelde termijnen;
- + denkt vanuit de inwoners, ook bij de gevolgen van beleidskeuzes;
- + inwoners en ondernemers proactief, open en eerlijk informeert bij ontwikkelingen die hen raken en genomen beleidsbeslissingen gemotiveerd uitlegt;
- + de menselijke maat weer de boventoon laat voeren. Dit geldt ook bij handhaving;
- + eenvoudige taal en/of beeld gebruikt, aansluitend bij de doelgroep;
- + in het geval van klachten, altijd eerst in dialoog gaat met inwoners voordat er tot een boete wordt overgegaan.

1.2 Participatie

De ChristenUnie-SGP ziet dat door participatie, burgers waardevolle inbreng kunnen leveren voor het gemeentebestuur. Echter zien we ook vaak onvrede ontstaan bij zowel de gemeente als betrokkenen.

Om teleurstellingen te voorkomen, wil de ChristenUnie-SGP een gemeente die:

- + het doel en kaders voor participatie (mate van meepraten en meebeslissen) vooraf duidelijk meegeeft aan betrokken inwoners en ondernemers;
- + dorps- en wijkplatforms actief betreft bij vraagstukken die het dorp en/of de wijk raken.

1.3 Regeldruk en burgerinitiatieven

Naast communicatie zijn er andere zaken die de betrouwbaarheid en dienstbaarheid van de gemeente raken.

De ChristenUnie-SGP wil een gemeente die:

- + medewerkers heeft die de lokale setting begrijpen;
- + kritisch kijkt naar de gemeentelijke regeldruk voor inwoners en bedrijven en waar mogelijk regels schrapt of vereenvoudigt;
- + het kwijtscheldingsformulier van de BghU vereenvoudigt voor inwoners met een kleine portemonnee;
- + faciliterend en voorwaarde scheppend is bij burgerinitiatieven die bijdragen aan een algemeen belang;
- + vanuit de praktijk meedenkt in het aanvragen van vergunningen voor bijvoorbeeld dakkapellen en verbouwingen;
- + aanvragen (van vergunningen) vlot afhandelt.

1.4 Voldoende bemensing op het gemeentehuis

Wanneer je extra inspanning vraagt van de gemeente op verschillende domeinen, zoals verkeer, duurzaamheid en het sociaal domein, vraagt dat ook om voldoende bemensing. Zeker wanneer we willen dat er vanuit de praktijk wordt meegedacht met mensen en plannen niet enkel van achter het bureau tot stand komen.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + meer ambtelijke capaciteit om een betrouwbare en dienstbare rol aan te nemen als gemeente.

1.5 Gemeentelijke samenwerking

De gemeente Woerden werkt samen met andere gemeenten. De krachten worden gebundeld voor opgaven die alle gemeenten hebben, zoals de energietransitie. Of in het geval van samenwerking op een specifiek terrein, zoals afval of voor de uitvoering van de participatiewet, omdat dit kwalitatief en financieel loont. Sinds 2014 is er een ambtelijke samenwerking met de gemeente Oudewater. Daarnaast zien en horen we dat bij omliggende gemeenten het vraagstuk van de gemeentelijke herverdeling (samenvoegen van gemeenten) op tafel ligt.

De ChristenUnie-SGP is voor samenwerking en staat open voor een gemeentelijke herverdeling als:

- + de samenwerking een positieve meerwaarde heeft voor de inwoners;
- + de samenwerking duidelijke regels heeft over het doel, de bijdrage, het starten en beëindigen van de samenwerking;
- + bij de samenwerking en/of herverdeling de dienstverlening richting inwoners op peil blijft of beter wordt;
- + de samenwerking en/of herverdeling geen grote negatieve financiële consequenties met zich meebrengt.

2 Een duurzame toekomst

Wereldwijd wordt er meer door mensen verbruikt dan de aarde kan opbrengen. Dit geldt voor voedsel, grondstoffen en in het bijzonder voor energie. Als ChristenUnie-SGP zien we dat deze situatie afbreuk doet aan de schepping en niet houdbaar is. De manier waarop wij consumeren en energie verbruiken, is hier van invloed op.

Een van de meest prangende kwesties is het klimaat. Want naast dat we meer verbruiken dan de aarde kan opbrengen, stoten we meer CO₂ uit dan de aarde op natuurlijke wijze kan verwerken. Om een leefbare aarde door te geven aan de volgende generaties, kiest de ChristenUnie-SGP voor energiebesparing enerzijds, en het opwekken van groene stroom met zon- en windenergie anderzijds. Daarnaast dienen we ook van het gas af te gaan. Voor het aardgasvrij maken van wijken, sluiten we aan bij het tempo van het Rijk en is 2050 de stip op de horizon. In energieopwekking lopen we liever een stapje voor.

2.1 Landbouw

Voor het landbouwbeleid is het Rijk, gevolgd door de provincie, verantwoordelijk. De rol van gemeenten is daarin minimaal. Wel heeft de gemeente invloed op de ruimtelijke indeling en de functies van het buitengebied, bijvoorbeeld door het wel of niet aanwijzen van woningbouwprojecten en het vergunnen van zonnenvelden. Wij vinden het van belang om goede landbouwgrond te bewaren voor voedselvoorziening en het landelijke karakter van onze gemeente te behouden. Daarom zien we zonnepanelen het liefst zo veel mogelijk op daken en zo min mogelijk in het weiland.

Daarnaast kan de gemeente een rol spelen in het tegengaan van bodemdaling, het versterken van biodiversiteit en bedrijven helpen om te verduurzamen. Agrariërs onderhouden het landschap. Zo kunnen zij een rol spelen in natuurbeheer en kunnen tussenvormen van natuur en landbouw zoals bijvoorbeeld kruidengrasland, meer bekendheid worden gegeven.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de gemeente agrariërs stimuleert en faciliteert om hun bedrijf te verduurzamen, bijvoorbeeld met een kleine windmolen of zonnepanelen op stallen;
- + zonnepanelen zoveel mogelijk op daken en zo min mogelijk in het weiland komen;
- + de gemeente vormen van landbouw die de biodiversiteit ten goede komen en/of bodemdaling tegengaan, faciliteert;
- + de gemeente de mogelijkheid om boeren het beheer te geven over aangrenzende natuurgebieden, onderzoekt;
- + de gemeente meer bekendheid geeft aan innovatieve vormen van duurzame landbouw zoals kruidengrasland;
- + De gemeente samen met boerenbedrijven kijkt naar welke bijdrage zij kan leveren aan het bieden van toekomstperspectief (extensiveren, verbreding en duurzame energieproductie);
- + Bij boeren die willen stoppen, de gemeente meedenkt over bijvoorbeeld de provinciale opkoopregelingen.

2.2 Natuurontwikkeling

De natuur is waardevol. Vanuit zichzelf, maar ook als onze omgeving en om in te recreëren. Daarbij is het van belang om biodiversiteit te bewaren en waar mogelijk te stimuleren. Van oudsher kwam er in Woerden meer bos voor. Aangezien bomen CO2 opnemen is meer oog voor natuurontwikkeling van belang. Tegelijkertijd zoeken we ook ruimte om te wonen en is een beperkte aanpassing van de rode contour voor ons bespreekbaar.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de gemeente de staat van haar natuur nauwgezet in de gaten houdt en actief beleid voert op de versterking ervan, zowel binnen als buiten de kernen;
- + plannen en ideeën voor natuurontwikkeling, ecologie en het versterken van de biodiversiteit niet op plan- of visieniveau blijven steken, maar er acties aan worden verbonden en financiële middelen aan toegewezen;
- + de gemeente investeert in nog betere realisatie van haar plannen door het aantrekken van een stadsecoloog;
- + er natuurcompensatie plaatsvindt bij grote infrastructurele projecten zoals een mogelijke oostelijke randweg. Dit kan door te investeren in het groen rondom de betreffende wegen;
- + de gemeente zowel bij onderhoud als nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, oog heeft voor het versterken van de biodiversiteit door groene en blauwe verbindingen;
- + wanneer gebieden van functie veranderen, de gemeente naast woningbouw, recreatie, landbouw en energieopwekking, expliciet oog heeft voor natuurontwikkeling en zij deze ziet als een gelijkwaardige optie;
- + mits passend bij de Woerdense maat, de gemeente aansluiting zoekt bij de landelijke Bossenstrategie van het Rijk en provincies;
- + dat de gemeente natuurontwikkeling en het versterken van de biodiversiteit integraal meeneemt in plannen omtrent woningbouw, bedrijventerreinen en het opwekken van energie.

2.3 Circulaire economie

We vinden het belangrijk dat er in onze economie zo veel mogelijk wordt hergebruikt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan bouwmaterialen. Het materialenpaspoort maakt voor organisaties inzichtelijk welke materialen en producten zich in bouw materiaal bevinden. Dit maakt het hergebruik van materialen eenvoudiger, stimuleert slimme ontwerpen en vermindert afval.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de gemeente voor haar eigen vastgoed gebruik maakt van het materialenpaspoort;
- + de gemeente onderzoekt of het afvalbrengstation een rol kan vervullen in de kringloopfunctie van nog bruikbare spullen. Als deze gerepareerd worden, kunnen ze een tweede leven krijgen.
- + kringloopwinkels gratis mogen storten wat zij niet verkocht krijgen, om deze winkels tegemoet te komen en inwoners te stimuleren om spullen te geven;
- + de gemeente ruimte geeft aan lokale initiatieven en deze ondersteunt;
- + de gemeente inwoners, scholen en bedrijven faciliteert op het gebied van circulariteit, zodat het gebruik van grondstoffen wordt verminderd, er meer spullen worden hergebruikt en er meer wordt gerecycled.

2.4 Afval

Ook voor afval geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Afval kan worden verminderd door hergebruik en recycling, maar de afvalberg wordt nog kleiner wanneer we ook inzetten op minder gebruik van spullen en grondstoffen. Als ChristenUnie-SGP vinden we het daarom belangrijk dat de gemeente naast 'afvalreductie', ook oog heeft voor 'afvalpreventie'. Daarnaast is het van belang dat het wegbrengen van afval beschikbaar blijft. Te vaak zien we dat afval zich op ongewenste plekken ophoopt. Wel vinden we het van belang dat mensen weloverwogen omgaan met hun mogelijkheden om afval gratis weg te brengen.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + inwoners gratis hun afval bij het afvalbrengstation kunnen brengen. Ongeacht de hoeveelheid en inclusief bouwafval, mogen mensen dit tien keer doen;
- + de gemeente actief samenwerkt met bewonersinitiatieven om afval te verminderen;
- + de gemeente actief inwoners, scholen en bedrijven informeert over afvalpreventie, afvalscheiding en afvalreductie.

2.5 Tegengaan voedselverspilling

Het tegengaan van voedselverspilling is van groot belang. Voedsel is kostbaar: het kost de nodige grondstoffen en voeding om het te produceren. Daarom is het van belang om zuinig met voedsel om te gaan. Gezien de armoede elders in de wereld is er ook een morele reden om verspilling tegen te gaan en mensen hier bewust van te maken.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de gemeente initiatieven vanuit de samenleving om voedselverspilling tegen te gaan stimuleert en faciliteert.

2.6 Groen pakketbezorgingssysteem

Sinds de opkomst van online winkelen, zien we dat op sommige dagen vier verschillende bestelbusjes dezelfde straat aandoen. De busjes zorgen voor verkeersdrukke en staan vaak fout geparkeerd. Bovendien stoten deze busjes ook nog eens de nodige CO2 uit. De ChristenUnie-SGP wil dat samenwerking met een geschikte marktpartij en de potentie voor een bij Woerden passende variant op een duurzaam vervoerssysteem door de gemeente wordt verkend. In andere gemeenten zijn er pilots waar we van kunnen leren.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de gemeente actief zoekt naar een passend groen pakketbezorgingssysteem.

2.7 Groene energie

We zetten in op een energietransitie binnen één generatie. Het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 grad is hierbij het uitgangspunt. Voor 2030 zetten we stappen met de technieken die nu beschikbaar zijn, maar sluiten innovaties voor de verdere toekomst niet uit. We houden hierbij rekening met de kleine portemonnee en waken ervoor dat inwoners in de problemen komen door energiearmoede.

2.7.1 Windenergie

Windenergie is nodig om in combinatie met zonne-energie voldoende groene elektriciteit op te wekken. Om het groene, open landschap te sparen, zien we grote windturbines het liefst langs bestaande infrastructuur staan. Omdat er zorgen zijn omtrent geluid en slagschaduw, mogen windmolens alleen geplaatst worden in gebieden die ver genoeg van woningen liggen en sturen we erop aan dat er anti-slagschaduwsystemen worden gehanteerd door initiatiefnemers. Uilenverentechnologie (kartelrand langs de wieken) kan windturbines stiller maken. Trekroutes van vogels, stiltegebieden en broedgebieden houden we vrij. Voor kleine windmolens zoeken we naar zo min mogelijk verstoring van het landschap. Dat betekent bijvoorbeeld plaatsing op een boerenerf.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + er voor windenergie heldere criteria gelden ten aanzien van afstand tot woningen, vogelwelzijn, gezondheid en inpassing in het landschap;
- + windturbines worden voorzien van een automatisch anti-slagschaduwstelsel;
- + de gemeente de toepassing van uilenverentechnologie onderzoekt en wanneer mogelijk dit als kader stelt voor initiatiefnemers;
- + de afweging voor de locatie van windmolens in Reijerscop of Barwoutswaarder aan de hand van objectieve criteria wordt gemaakt en dat er definitief ruimte wordt aangewezen voor windenergie;

2.7.2 Zonne-energie:

Zonnepanelen zien we het liefst op daken. We stimuleren duurzame initiatieven zoals energiecoöperaties. Rendabele landbouwgrond houden we vrij voor duurzame voedselvoorziening. Zonnevelden die toch in het open landschap komen te liggen, worden zorgvuldig ingepast. Daarnaast mag de functie van het betreffende buitengebied nooit volledig voor een zonne-energieproject worden aangewend. Deze dient altijd gecombineerd te worden met een groene functie.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + zonne-energie projecten zo veel mogelijk op het dak en zo min mogelijk in het weiland worden gerealiseerd. Hiervoor gebruiken we de Zonneladder;
- + zonnevelden die wel in het open landschap komen, zorgvuldig en groen worden ingepast;
- + gebieden dan wel polders nooit in zijn geheel voor zonne-energie mogen worden benut, maar altijd in combinatie met een groene functie zoals natuur, recreatie, wateropslag of landbouw.

2.8 Warmte

Woerden gaat net als alle andere gemeenten van het gas af. Ook hier trekken we daar één generatie voor uit. Warmte kan worden opgewekt uit groene stroom, maar aardewarmte (geothermie) en duurzame waterstof bieden mogelijk ook kansen, mits zij rendabel en betaalbaar zijn. Isolatie en energiebesparing zijn hierbij van groot belang. Ook kleinere tussenstappen, zoals hybride warmtepompen tellen mee en worden aangemoedigd.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + nieuwbouw energieneutraal en gasloos is;
- + bestaande woningen gefaseerd van het aardgas afgaan.

2.9 Alternatieven en innovaties: waterstof, geothermie en kernenergie

Over de mogelijke technieken die bij kunnen dragen aan onze warmte- en/of elektriciteitsvoorziening is veel discussie. De ChristenUnie-SGP weegt technieken inhoudelijk af. Dit betekent dat alternatieven zoals waterstof, geothermie en kernenergie alleen worden overwogen als deze duurzaam, betaalbaar, veilig en rendabel zijn. Bovendien is het van belang dat alternatieven voor 2040 gebouwd kunnen worden om op tijd CO₂-uitstoot terug te dringen.

2.10 Energiebesparing & isolatie

We warmen liever ons huis op dan de planeet. Goede isolatie van woningen is daarbij van groot belang. Daarnaast richt slechte isolatie gezondheidsschade aan. We willen ons daarbij niet alleen richten op de kopgroep die isolatie het makkelijkst kan betalen, maar we willen de middengroep in beweging krijgen. Om de doelstelling van de vermindering van CO₂-uitstoot in 2030 te bereiken wil de ChristenUnie-SGP de komende jaren ook inzetten op meer energiebesparende maatregelen. Daar valt bij oudere woningen en bedrijfspanden nog veel winst te behalen. Ook is het van belang dat iedereen in Woerden weet wat de mogelijkheden zijn op het gebied van energiebesparing en verduurzaming.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + lage inkomens worden ondersteund. De gemeente stimuleert mensen met een kleine portemonnee met kleine subsidies en bijvoorbeeld een duurzaamheidslening, om energiebesparende maatregelen en klimaataanpassingen te nemen.
- + de gemeente de verduurzaming van huurwoningen die in handen zijn van woningcorporaties, voortzet en versnelt;
- + de Duurzaamheidswinkel in de binnenstad behouden blijft en ook een rol vervult in het coachen van mensen;
- + regelgeving niet in de weg staat om te verduurzamen;
- + de gemeente aansluiting vindt bij een landelijke contingentie-aanpak; groepen gebouwen met dezelfde kenmerken krijgen dezelfde oplossing om te verduurzamen. De wensen van bewoners worden geïnventariseerd en gebundeld, wat tot kostenbesparing leidt;
- + er lokale isolatieteams komen. Zij geven advies en ondersteuning bij isolatie en goede ventilatie i.v.m. gezondheidsschade;

- ⊕ mooie, oude panden geen blokkade vormen voor slimme ingrepen. Oude panden zijn van waarde, maar wij vinden het belangrijk dat wordt gezocht in duurzame oplossingen;
- ⊕ er een overzicht komt van alle subsidie- en ondersteuningsmogelijkheden vanuit het Rijk, de provincie en de gemeente, zodat mensen op één betrouwbare website informatie kunnen vinden.

2.11 Lokaal eigenaarschap

Lokaal eigenaarschap van energieproductie kent verschillende vormen. De belangrijkste daarvan zijn de energiecoöperaties. Energiecoöperaties zijn collectieven waar inwoners lid van kunnen worden. Het geldt dat zij gezamenlijk inbrengen kan worden gebruikt voor groene energieprojecten. Het geldt dat met de projecten wordt verdiend kan worden verdeeld over de leden. De ChristenUnie-SGP vindt het van belang dat iedereen, ongeacht zijn of haar financiële slagkracht, lid kan zijn van een energiecoöperatie.

Omgevingsfondsen kunnen gelden als aanvulling of als alternatief. Hierbij is het de bedoeling dat de opbrengst van groene energie naar algemene voorzieningen gaat. Men kan per project de inschatting maken wat wenselijk is voor de omwonenden.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- ⊕ de gemeente naar zoveel mogelijk lokaal eigenaarschap streeft;
- ⊕ de gemeente energiecoöperaties stimuleert en faciliteert, zodat inwoners mede-eigenaren worden van groene energieopwekking en iedere beurs mee kan doen.

2.12 Energiearmoede

Het verduurzamen van woningen raakt mensen in hun portemonnee. De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk om oog te hebben voor mensen die onder of rondom de armoedegrens leven. Daarom dienen de gevolgen voor inwoners met een kleine beurs inzichtelijk te zijn en is het aan de gemeente om ervoor te waken dat zij niet in financiële moeilijkheden komen door de energietransitie.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- ⊕ de gemeente in haar plannen voor de energietransitie rekening houdt met inwoners met een kleine portemonnee.

2.13 Geen olie- en gaswinning Molenvliet

Omdat winning van fossiele brandstoffen haaks staat op de vermindering van de CO₂-uitstoot en vanwege de risico's van olie en gaswinning in de nabijheid van woningen, zijn we tegen het winnen van olie en gas in de zogenoemde kleine velden, zoals bij Molenvliet.

De ChristenUnie-SGP wil:

- ⊕ onze lijnen naar onze landelijke afdelingen in de Tweede Kamer blijven inzetten om olie- en gaswinning in de kleine velden bij Woerden tegen te gaan.

2.14 Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert, en dat vraagt van ons dat wij ons aanpassen. We zullen extreme regenval moeten kunnen opvangen, maar moeten ook voorbereid zijn op langere droogtes. Het vergroenen van onze gebouwde omgeving helpt daarbij, want groen neemt water beter op dan steen. Voor aanpassingsmaatregelen is het nodig dat inwoners goed geïnformeerd worden en gestimuleerd worden om zelf of in de straat of wijk maatregelen te nemen.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + initiatieven van inwoners om hun eigen tuinen, of de openbare ruimte klimaatadaptief te maken (zoals tegelwippen of het gebruik van een regenton), worden gestimuleerd en gefaciliteerd;
- + de gemeente bushokjes vergroent en daarbij gebruik maakt van logische momenten zoals aanbestedingen, renovatie en vervanging;
- + er voor groene daken niet alleen subsidie beschikbaar komt, maar dat inwoners ook ontzorgd worden in het collectief aankopen van groene daken;
- + de gemeente in 2050 klimaat- en waterbestendig is en inwoners stimuleert om minder water te gebruiken.

2.15 Het bedrijfsleven

Een bedrijf gebruikt al snel meer energie dan een huishouden. Daarom is het van belang dat ook bedrijven de omslag naar groene energie maken en verduurzamen.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + er één bekend en centraal punt in Woerden (fysiek en online) is, waar ondernemers laagdrempelig informatie en advies kunnen krijgen over energiebesparende, circulaire en klimaatadaptieve maatregelen;
- + regelgeving en vergunningverlening voor iedereen zoveel mogelijk wordt vereenvoudigd.

2.16 Gemeentevastgoed

Van inwoners en ondernemers wordt er verwacht dat men in 2050 CO₂-neutraal is, maar waar het haalbaar en betaalbaar is, willen we verduurzaming versnellen. De gemeente is zelf eigenaar van panden en vervoersmiddelen, heeft een voorbeeldfunctie en de mogelijkheden om voorop te lopen.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + het vastgoed van de gemeente in 2030 CO₂-neutraal is;
- + de gemeente voor haar eigen vastgoed gebruikmaakt van het materialenpaspoort (zie ook paragraaf 2.2 'Circulaire economie').

3 Een sociale samenleving

De ChristenUnie-SGP is er voor alle inwoners. In het bijzonder hebben we oog voor de kwetsbare inwoner. Ieder mens is kwetsbaar en kan zomaar afhankelijk worden van anderen. Dit kan door het verlies van werk, financiële problemen, ziekte of verlies van een partner door overlijden of echtscheiding. Vooral wanneer mensen te maken krijgen met meerdere problemen tegelijk, kunnen ze door de 'bodem van hun bestaan zakken'.

3.1 Zorg voor kwetsbaren

Zorg voor deze kwetsbare en afhankelijk geworden inwoners is noodzakelijk. We willen werken met behulp van casemanagement (consulten van Woerden Wijzer), dat wil zeggen: dienstverlening op maat. Dit betekent dat er wordt gedacht vanuit de zorgvraag van de inwoner en dat hulpverleners de problematiek aan de keukentafel kunnen bespreken. Het doel is om mensen weer perspectief te bieden.

De WMO-zorg legt een steeds groter beslag op de financiële middelen van de gemeente. Dit wordt vooral veroorzaakt door de sterk groeiende behoefte aan huishoudelijke hulp, die ook samenhangt met vergrijzing. De huidige wetgeving biedt gemeenten nauwelijks ruimte om hier keuzes in te maken.

ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de WMO-voorzieningen voor inwoners altijd toegankelijk blijven. Het uitgangspunt is dat we door casemanagement de inwoner en zijn vraag centraal stellen en gaan voor maatwerk. Dat betekent dat aandacht voor de persoon in kwestie voorop staat en dat regels op de tweede plaats komen;
- + de inkomenstoets terugkomt;
- + de gemeenteraad in haar besluitvorming oog heeft voor de gevolgen voor mensen met een kleine portemonnee;

3.2 Mantelzorgers

Veel inwoners dragen zorg voor een naaste. Mantelzorg is meestal langdurig en intensief. Dagbesteding en respijtzorg (vervangende mantelzorg) zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie-SGP in op respijtzorg en het behoud van het logeershuis. Verder zijn vrijwilligersorganisaties belangrijk voor de ondersteuning van mantelzorgers.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + blijvende inzet op respijtzorg, zoals het Logeershuis Bredius;
- + dat de gemeente vrijwilligersorganisaties faciliteert;
- + dat de gemeente passende ondersteuning voor jonge mantelzorgers stimuleert en mogelijk maakt.

3.3 Schuldhulpverlening en armoede

Als ChristenUnie-SGP willen we ons richten op het voorkomen van schulden én het vroeg signaleren van schulden. Door o.a. de coronacrisis raken steeds meer gezinnen in een problematische schuldensituatie. We willen zorg voor elkaar via vrijwilligerswerk, kerken en hulpverleningsorganisaties stimuleren.

Naast financiële problemen zijn er andere problemen waardoor de thuissituatie onstabiel kan zijn. Voor kinderen die opgroeien in deze gezinnen heeft dit negatieve gevolgen voor hun ontwikkeling en kansen in de samenleving. Wij willen dat er in het beleid rekening wordt gehouden met kinderen die leven in armoede, zodat ze bijvoorbeeld kunnen sporten, muzikles kunnen volgen en voorzieningen hebben om te leren.

Besluiten van de gemeente hebben invloed inwoners, waarbij omvang en impact verschillend is. Bezuinigingen op het ene onderdeel kunnen leiden tot een extra hulpvraag ergens anders. Wij willen daarom dat bij de besluiten die de gemeenteraad neemt altijd onderzocht wordt wat de gevolgen zijn voor de mensen rond de armoedegrens.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + het stimuleren en faciliteren van organisaties om signalen van schuldenproblematiek vroegtijdig op te merken, wordt voortgezet;
- + de gemeenteorganisaties die zich richten op de ondersteuning van huishoudens en kinderen die rond of onder de armoedegrens leven, faciliteert;
- + er via scholen en consultatiebureaus aandacht is voor (v)rechtscheidingsproblematiek;
- + de gemeente samen met scholen optrekt om aandacht te vragen voor de armoedeproblematiek. Hierbij ligt ook een taak voor de GGD, omdat zij de kinderen op school zien en volgen;
- + gezinnen met kinderen die in armoede leven in beeld worden gebracht om ondersteuning te verlenen;

3.4 Gezondheid

De coronapandemie heeft aangetoond hoe belangrijk het is dat het systeem van de volksgezondheid goed op orde is. De ChristenUnie-SGP is van mening dat de regionale GGD voldoende aanwezig is om preventief werk uit te voeren. Nabijheid van GGD-afdelingen is van essentieel belang. Een gezonde leefstijl is een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie kunnen we ervoor zorgen dat mensen (langer) gezond blijven en dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + ondersteuning en stimulering van initiatieven gericht op een gezonde en sportieve leefstijl;
- + dat in Kamerik, Harmelen en Zegveld en in alle wijken van de stad Woerden een consulent van de GGD aanwezig is;
- + de gemeente nauw contact onderhoudt met de GGD, de scholen en de winkeliersvereniging in zaken omtrent corona.

3.4.1 Eenzaamheid

Eenzaamheid heeft aantoonbare negatieve gevolgen voor de gezondheid en leidt tot een hogere zorgvraag bij de gezondheidszorg. De ChristenUnie-SGP wil dat we meer omzien naar elkaar. Gelukkig zijn er meerdere organisaties in Woerden die zich hiervoor inzetten. We vinden het belangrijk dat er naar Woerden Wijzer of andere organisaties wordt doorverwezen wanneer dit nodig is. Geloofsgemeenschappen kunnen hier een waardevolle rol in hebben vanuit zingeving en diaconale taken.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + de inzet van de praktijkondersteuner van de huisarts als preventiemiddel tegen eenzaamheid;
- + facilitering van activiteiten, zoals buurtbarbecues, om eenzaamheid te doorbreken;
- + dat gemengd wonen van ouderen en jongeren wordt gestimuleerd.

3.4.2 Ziekenhuis

De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat de zorg dichtbij beschikbaar blijft, maar realiseert zich ook dat een volledig ziekenhuis in Woerden niet rendabel is. Wel vinden we dat de polikliniek in ieder geval behouden moet blijven.

We zien mogelijkheden in de concentratie van andere zorgverleners op de locatie van het St. Antonius ziekenhuis. Denk bijvoorbeeld aan een zorghotel of woonvoorzieningen voor senioren.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + dat de poliklinieken van het St. Antonius ziekenhuis worden gehandhaafd;
- + onderzoeken of herontwikkeling van het ziekenhuisterrein mogelijk is met woonvoorzieningen voor senioren.

3.5 Vrijwilligers(organisaties)

De gemeente kent vele vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Zij zijn van onschatbare waarde en vormen het cement binnen onze samenleving. Hoewel vrijwilligers hun taken 'pro Deo' doen, betekent dit niet dat hieraan geen kosten zijn verbonden. Vrijwilligers hebben ondersteuning en feedback nodig van een professional die hen ondersteunt.

De ChristenUnie-SGP vindt dat deze mensen en organisaties de ruimte moeten krijgen om hun werk te kunnen doen. Dit betekent financiële ondersteuning vanuit de gemeente. Binnen de WMO vindt overheveling plaats naar vrijwilligersorganisaties. Dat levert veel extra werk op voor een aantal van deze organisaties, zonder dat daar extra subsidie tegenover staat. Deze organisaties mogen hierdoor niet in financiële problemen komen.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + vrijwilligersorganisaties die meer taken krijgen, ook meer subsidie krijgen;
- + organisaties die met goede initiatieven komen, worden gefaciliteerd;
- + er een centraal punt is voor ondersteuning van vrijwilligers, zoals bijvoorbeeld een Huis voor Vrijwilligers;
- + vastgoed waar een sociale dan wel maatschappelijke functie wordt verricht, in het beheer van de gemeente blijft;

3.6 Inburgering

Als ChristenUnie-SGP zien we zorg voor vluchtelingen als een Bijbelse taak. Het is ingrijpend voor een nieuwkomer om in een ander land de taal machtig te worden en een bestaan op te bouwen. De gemeente was al verantwoordelijk voor maatschappelijke begeleiding. Per 1 januari 2022 is de gemeente ook verantwoordelijk voor taalonderwijs, opleiding en aansluiting op werk.

De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat iedereen die woonachtig is in Woerden de Nederlandse taal voldoende beheerst en blijft beheersen. Een goede professionele taalschool voor statushouders is daarbij een eerste vereiste. Vrijwilligers(organisaties) kunnen daarnaast een belangrijke bijdrage leveren. Samenwerking met deze organisaties is daarom van wezenlijk belang. Bij het zorgen voor opleiding en werk van statushouders mag van Fermwerk een optimale inspanning gevraagd worden.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + het VSGH (Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart) en andere (kerkelijke) organisaties worden ondersteund;
- + vrijwilligers worden gekoppeld aan (nieuwe) statushouders om in te burgeren;
- + de gemeente na inburgering, taalonderwijs blijft stimuleren en bekostigen;
- + nieuwe inwoners naar (vrijwilligers)werk worden begeleid;
- + extra aandacht voor het inburgeren van mensen die door gezinshereniging naar Woerden zijn gekomen;
- + de gemeente een open houding heeft in het opnemen van meer statushouders.

3.7 Participatie op de arbeidsmarkt

We willen als ChristenUnie-SGP dat alle inwoners meedoen en een zinvolle dagbesteding hebben. Dat kan verschillend zijn: dagbesteding, leer-werkplekken of betaald werk. We willen iedereen zoveel mogelijk stimuleren, maar we accepteren dat er mensen zijn voor wie een betaalde functie of vrijwilligerswerk niet haalbaar is.

FermWerk en WoerdenWijzer zijn de organisaties die de eerste ondersteuning bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Daarnaast hebben we oog voor andere, vaak kleinere organisaties binnen of buiten de gemeente Woerden die hier een bijdrage aan kunnen leveren.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + bureaucratie in de samenwerking met werkgevers wordt verminderd;
- + bureaucratie in declaraties wordt verminderd;
- + er ruimte geboden wordt aan kleinere organisaties die maatwerk bieden;
- + vormen van dagbesteding voor diverse doelgroepen door Woerden Wijzer wordt gestimuleerd.

3.8 Opvangvoorzieningen

De gemeente moet mensen die geen dak boven het hoofd hebben, opvang bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en te begeleiden naar noodzakelijke hulp. Uiteindelijk is zelfstandigheid het doel. Een probleem is het grote tekort aan sociale huurwoningen. Hierdoor verblijven veel mensen veel te lang in de maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en in de zorg.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + er voldoende en adequate opvang is voor dak- en thuislozen;
- + de gemeente komt tot een structurele woonaanpak voor kwetsbare doelgroepen.

4 Een goede basis voor jongeren

4.1 Gezin en jeugd

De ChristenUnie-SGP erkent dat het voor jongeren een moeilijke periode is om op te groeien. Er zijn jongeren die gebrek hebben aan toekomstperspectief en/of sociale contacten. Daarom is extra hulp en begeleiding noodzakelijk. Daarnaast vinden we het belangrijk dat er vanuit de gemeente voldoende aandacht is voor gezinnen en jongeren.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + extra begeleiding voor overbelaste jongeren die bijvoorbeeld door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan;
- + preventie voor de diverse vormen van verslaving waar jongeren mee in aanraking kunnen komen, zoals drugs, alcohol, gok- of gameverslaving;
- + huiswerkbegeleiding van kinderen van ouders die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen;
- + dat initiatieven van en voor jongeren worden gestimuleerd en mogelijk gemaakt.

4.2 Onderwijs

Goed onderwijs is van essentieel belang voor de vorming van onze jongeren. De gemeente bewaakt de voortgang van het Passend Onderwijs. De gemeente is medeverantwoordelijk voor de huisvesting van de scholen. Daarbij gaan we ervan uit dat de gemeente meedenkt met schoolbesturen rondom bouwvoorbereidingen.

De coronapandemie heeft het belang aangetoond van een goede luchtventilatie. De ChristenUnie-SGP vindt dat aanpak van de luchtkwaliteit prioriteit dient te krijgen als deze niet aan de juiste eisen voldoet.

De schoolpleinen behoren bij de schoolgebouwen, maar zijn ook openbaar toegankelijk om zo de cohesie én het buitenspelen in de buurten te stimuleren.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + extra ondersteuning vanuit Woerden Wijzer voor scholen waar verhoudingsgewijs veel zorgvragen zijn;
- + dat de gemeente proactief samenwerkt met belanghebbenden bij de bouw van scholen;
- + dat de luchtkwaliteit in de huidige schoolgebouwen op orde wordt gebracht;
- + passend onderwijs, in principe lokaal, anders regionaal met regeling van vervoer.

5 Een bloeiende economie

Lokale ondernemers met hart voor hun omgeving zijn van grote waarde voor onze gemeente. De gemeente dient een betrouwbare partner te zijn voor ondernemers en hen te betrekken bij beleidsplannen die hen raken. Ondernemingen zorgen voor werkgelegenheid en als ChristenUnie-SGP vinden we het belangrijk dat zij voldoende ruimte hebben voor de voortzetting van hun bedrijven. Wij vinden het van belang dat praktisch geschoolde jongeren een goede aansluiting vinden op de arbeidsmarkt. Initiatieven op dit gebied verdienen de ruimte die zij nodig hebben.

5.1 Lokale ondernemers

De stad Woerden en de omliggende dorpen Harmelen, Kamerik en Zegveld kenmerken zich door ondernemende inwoners met maatschappelijke betrokkenheid. Voor de leefbaarheid en vitaliteit van de gemeente, in het bijzonder de dorpen, zijn voldoende en gevarieerde ondernemingen belangrijk. Met name in Zegveld en Kamerik knelt het gebrek aan ruimte voor kleinere (startende) bedrijven, die nu naar elders vertrekken.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + meer ruimte voor bedrijven (schuifruimte), zodat knelpunten voor diverse bedrijven en bedrijfsterreinen kunnen worden opgelost;
- + zoveel mogelijk ruimte bieden aan (kleinschalige) Woerdense bedrijven bij nieuwe bedrijvenlocaties;
- + mogelijkheden voor uitbreiding werklocaties in Zegveld, Kamerik en Harmelen, gericht op behoud van daar gevestigde lokale bedrijven;
- + herstructurering van kleinschalige bedrijventerreinen in woonwijken en Harmelen, Kamerik en Zegveld;
- + kleinschalige bedrijfsruimte bieden aan startende en kleine lokale ondernemers;
- + bij de provincie lobbyen voor een beperkte aanpassing van de rode contour bij bedrijven in Zegveld, Kamerik, Harmelen, Woerden, gebruikmaken van de versoepelingen van de provincie;
- + dat wanneer bedrijven zich in de gemeente Woerden vestigen of zich binnen de gemeente Woerden verplaatsen, hun panden CO₂-neutraal en duurzaam worden gebouwd;
- + geen grote datacentra in de gemeente Woerden;
- + bedrijven landschappelijk (met groen) worden ingepast.

5.2 Voorzieningen binnenstad en kernen

Ondernemingen in de binnenstad en in de dorpen Kamerik, Zegveld en Harmelen zijn belangrijk voor voldoende (bij)banen. Echter, we zien dat de ruimte die voor winkeliers beschikbaar is, door hen niet optimaal kan worden benut. Dit brengt onnodige kosten met zich mee voor ondernemers die niet gebruikte vierkante meters moeten huren. Als winkeliers de ruimte niet optimaal kunnen benutten, moeten de niet gebruikte vierkante meters zo veel mogelijk worden gebruikt voor wonen.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + voortzetting van het actieve beleid gericht op tegengaan van leegstand;
- + ruimte efficiënt laten benutten door winkels en meer mogelijkheden voor functieverandering of functiemenging;
- + ruimte bieden en oog hebben voor voldoende voorzieningen in dorpen en wijken, in het bijzonder het Staatsliedenkwartier, Zegveld en Kamerik.

5.3 Vrijtijdseconomie en buitenrecreatie (Cattenbroekerplas)

Om goed te werken en te leven, is ook rust nodig. Alle leeftijden zijn gebaat bij voldoende plekken voor buitenrecreatie en vrijetijdsbestedingen. In het bijzonder heeft de Cattenbroekerplas hiertoe veel potentie, maar is nog onvoldoende ontwikkeld. Wel vinden we het belangrijk dat het strand en de plas voor iedereen toegankelijk blijven.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + meer mogelijkheden bieden voor recreatieve- en verblijfslocaties in het landelijk gebied;
- + ontwikkeling van recreatieve voorzieningen bij de Cattenbroekerplas, onder voorwaarde dat strand en plas voor iedereen gratis toegankelijk blijft.

6 Een fijne woonplaats

De woningcrisis zal vanuit Woerden niet worden opgelost. Een landelijk probleem vraagt immers om een landelijke oplossing. Wel heeft de gemeente invloed op het versnellen van woningbouwprojecten. We willen daarom doorgaan met wat er de afgelopen periode is ingezet: zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom 300 woningen per jaar bouwen en woningbouw versnellen waar het kan. We willen onze ruimte in Kamerik, Zegveld, Harmelen en Woerden optimaal benutten, zodat het Groene Hart ons aan alle kanten blijft omsluiten. Wanneer we bouwen, doen we dat voor alle doelgroepen en levensfasen. Dit geldt zowel voor (sociale) huur- als koopwoningen. We willen dat mensen oud kunnen worden in de plaats waar zij wonen.

6.1 Bouwen naar de Woerdense maat

In Woerden wordt naar een Woerdense maat gebouwd. Dit betekent dat we meegroeien met de omliggende steden, maar daarbij wel ons eigen karakter behouden: een stad met dorps allure. Uitgangspunt is dat er eerst binnenstedelijk gebouwd wordt en daarna pas wordt gekeken naar buiten om zoveel mogelijk het landelijke karakter rondom Woerden te behouden. We bouwen zo veel mogelijk voor de mensen die binding hebben met onze gemeente en we willen als gemeente niet vastgroeien aan Utrecht.

Voor de dorpskernen is instandhouding van het dorpsleven leidend. In Harmelen, Zegveld en Kamerik worden de komende periode zorgvuldig nieuwbouwlocaties gekozen aan de dorpsranden. We willen zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom oplossen, maar een beperkte aanpassing van de rode contouren is bespreekbaar, gebruikmakend van de versoepelingen van de provincie.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + het Groene Hart Woerden, Kamerik, Zegveld en Harmelen aan alle kanten blijft omsluiten;
- + er met buitenstedelijke bebouwing slim en efficiënt met de ruimte wordt omgegaan, zodat dit zo min mogelijk effect heeft op de natuur;
- + er binnen de kernen en de stad zoveel mogelijk 'natuurinclusief' wordt gebouwd en ingericht.
- + woningbouwprojecten niet zo groot zijn dat het Woerdense karakter verloren gaat;
- + de Harmelerwaard niet wordt benut voor grootschalige woningbouw;
- + er bij nieuwbouwplannen rekening wordt gehouden met de ontsluiting van het (fiets)verkeer. Met daarbij extra aandacht voor de ontwikkeling van het stationsgebied en locaties waar zowel (nieuw) woon- en werk- of vrachtverkeer samenkomen, zoals in Harmelen;
- + inwoners en ondernemers goed begeleid worden m.b.t. de nieuwe Omgevingswet, omdat deze vergaand ingrijpt in ontwikkelingen voor de komende tientallen jaren.

6.2 Een passende woning voor iedereen

We bouwen voor iedere levensfase. Naast voldoende gezinswoningen zijn er in het bijzonder woningen voor starters en senioren nodig. We hebben daarom oog voor een gevarieerd woningaanbod voor alle doelgroepen in de Woerdense wijken en Kamerik, Harmelen en Zegveld. Dit betekent dat we niet alleen koopwoningen bouwen, maar ook in (sociale) huur voorzien.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + 20% sociale huurwoningen als harde eis bij nieuwbouwprojecten met meer dan 25 woningen;
- + een mix van koop- en huurwoningen binnen wijken;
- + een zelfbewoningsplicht bij nieuwbouw, zodat panden niet door investeerders worden gekocht om vervolgens verhuurd te worden;
- + dat er voor elke portemonnee voldoende seniorenwoningen zijn in de dorpen; met name in Kamerik zijn meer sociale huurwoningen voor senioren nodig.
- + dat er een seniorenmakelaar komt om doorstroming te bevorderen;
- + oog voor vormen van gemeenschappelijk wonen voor jong en oud;
- + voldoende woningaanbod voor beschermd wonen;
- + gefaseerd bouwen in de dorpen. Dit betekent actief voorsorteren op nieuwe ontwikkellocaties met name in Kamerik en Zegveld;
- + dat wordt geëxperimenteerd met CPO-projecten (collectief particulier opdrachtgeverschap) voor kleine woningen voor starters;
- + dat woningbouwprojecten specifiek in Harmelen en Kamerik vlot getrokken worden, zodat snel overgegaan kan worden tot de daadwerkelijke bouw;
- + een flexibele opstelling van de gemeente voor alternatieve woonvormen en dat deze worden gefaciliteerd; denk aan woningen/tiny houses op boerenerven op een manier die in het landelijke karakter past;
- + de gemeente en haar partners aansporen om innovatief te bouwen; denk aan micro-appartementen, prefab bouw, modulair bouwen en houtskeletbouw;
- + dat de gemeente positief omgaat met inwonersinitiatieven. We hanteren een 'ja tenzij' principe;
- + meer mogelijkheden voor aanpassing van woningen voor mantelzorg en kangoeroewoningen;
- + dat de gemeente Woerden zichzelf en haar partners blijft uitdagen om binnen 100 dagen tot een positief besluit voor woningbouwprojecten te komen.

6.3 Statushouders

Ook nieuwkomers hebben een geschikte woonruimte nodig. Alleen een voorkeurspositie is onvoldoende. Dat levert in de huidige woningcrisis spanningen op met andere woningzoekenden.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + er extra woningen van goede kwaliteit voor statushouders worden gerealiseerd;
- + ook tijdelijke woningen van een degelijk niveau zijn. De stadspoort vinden wij in de huidige conditie ongeschikt.

6.4 Duurzaam & circulair

Nieuwbouw mag de schepping zo min mogelijk aantasten en biedt de mogelijkheid om woningen energieneutraal en duurzaam te bouwen. Daarom worden er voorwaarden gesteld aan nieuwe bebouwing, waarbij duurzaam en circulair bouwen het uitgangspunt is. Daarnaast omarmt de gemeente de initiatieven waarbij bebouwing een positief effect heeft op de natuur en het ecologisch systeem.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + er gasloos en energieneutraal wordt gebouwd;
- + initiatieven die biodiversiteit in woonwijken ten goede komen, zoals groene daken, worden gestimuleerd en gefaciliteerd;
- + ontwikkelaars uitgedaagd worden om binnen de kaders zo circulair en duurzaam mogelijk te bouwen.

6.4 Openbare ruimte

De openbare ruimte is waar kinderen spelen, mensen wandelen en fietsen en vormt de leefomgeving van iedereen. Een goede leefomgeving is bepalend voor de kwaliteit van wonen en nodigt uit om er met respect mee om te gaan, en ook zelf de eigen tuin netjes te houden. Voldoende voorzieningen in Kamerik, Zegveld, Harmelen en de wijken van Woerden zijn van belang.

6.4.1 onderhoud

Door de financiële krapte staan de onderhoudsbudgetten van de gemeente onder druk. Achterstand in onderhoud wordt op steeds meer plekken in woonwijken en in de dorpskernen zichtbaar. Bijvoorbeeld in de slechte staat van het wegdek, fiets- en voetpaden en achterstallig onderhoud van groen. De ChristenUnie-SGP vindt dat in de komende jaren tenminste moet worden voorkomen dat het onderhoud verder verslechtert en is er voorstander van om te proberen de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + een inhaalslag voor het onderhoud van wegen, fiets- en voetpaden waarvan de kwaliteit tekortschiet en risico's geeft voor kwetsbare gebruikers;
- + voldoende onderhoud en tijdige vervanging van speeltoestellen en zitbanken in wijken;
- + aantrekkelijke dorps- en wijkkernen waar ruimte is voor ontmoeting;
- + onderhoud van groenvoorzieningen in samenwerking met inwoners in wijken en kernen stimuleren;
- + dat de gemeente de regie loslaat, wanneer mensen een stukje groen zelf in beheer hebben;
- + geen verzakkingen in het straatbeeld die zo ernstig zijn dat invaliden hinder ervaren;
- + een openbare ruimte die rolstoel en kinderwagen vriendelijk is;
- + zuinig en duurzaam omgaan met de aanleg van bestrating. We hoeven bijvoorbeeld niet altijd de nieuwste tegels te gebruiken;

- ⊕ dat initiatieven die bijdragen aan kwaliteit van de buurt of straat, serieus genomen worden en de ruimte krijgen;
- ⊕ dat veiligheid(sgevoel) als criterium geldt in het vrijmaken voor voldoende middelen voor beheer en onderhoud.

6.4.2 Voorzieningen

Voor ouderen of gezinnen met jonge kinderen is het van belang dat er voldoende voorzieningen zoals supermarkten en winkels in de nabije omgeving zijn. Voor kinderen en jongeren is het belangrijk dat zij voldoende plek hebben om te spelen en te bewegen. Daarom hebben we aandacht voor de juiste voorzieningen per wijk of kern.

De ChristenUnie-SGP wil:

- ⊕ voor elke wijk basisvoorzieningen zoals een supermarkt;
- ⊕ voldoende en uitdagende speeltuinen/activiteiten voor kinderen;
- ⊕ voldoende en goede voorzieningen voor jongeren zoals een trapveldje, een pannakooi, basketbalveldje, hangplek, met name in Harmelen en het Schilderskwartier;
- ⊕ inspraak van de buurt bij nieuwe speeltuinen;
- ⊕ voldoende veilige oversteekplaatsen, in het bijzonder voor kinderen;
- ⊕ in elke wijk een buurthuis of locaties waar laagdrempelige ontmoetingen kunnen plaatsvinden;
- ⊕ dat de dorpshuizen in Kamerik en Zegveld open blijven en toekomstbestendig zijn.

7 Een veilige leefomgeving

Een veilige omgeving is belangrijke voorwaarde voor een goed leven. Bij veiligheid denken we aan een veilig thuis, een veilige buurt, schoolkinderen in het verkeer. Het zorgen voor veiligheid is één van de kerntaken van de overheid. Drugsgebruik en het dealen ervan dragen niet bij aan het veiligheidsgevoel voor inwoners. Het gebruik van schadelijke middelen zoals drugs en lachgas, brengt ook mensen (in het verkeer) in gevaar. Initiatieven die de sociale cohesie bevorderen, verdienen medewerking van de gemeente.

7.1 Achter de voordeur

Een veilige leefomgeving begint achter de voordeur. Het is voor kinderen van belang om in een rustige en veilige omgeving groot te worden. De ChristenUnie-SGP legt de nadruk op de preventieve rol die de GGD hierin kan spelen. Ook bij casemanagement dienen signalen door te worden gegeven aan de gemeente.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + de gemeente en betrokken instanties zorgen voor een veilig thuis voor slachtoffers van huiselijk geweld, in de gemeente Woerden of in de regio;
- + de GGD, scholen en de gemeente elkaar weten te vinden om huiselijk geweld te voorkomen;
- + als de landelijke regeling voor gratis Verklaring Omtrent het Gedrag verloopt, de gemeente de kosten op zich neemt.

7.2 Openbaar

We willen dat iedereen zich veilig kan voelen op straat. Dit betekent ook dat er in onderhoud van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met het veiligheidsgevoel van inwoners. Boa's dragen bij aan de veiligheid en het veiligheidsgevoel van inwoners, maar kunnen breder worden ingezet dan voor handhaving alleen.

De ChristenUnie-SGP wil dat:

- + buurtpreventie-initiatieven worden ondersteund;
- + boa's goed zijn uitgerust, bodycams kunnen een waardevolle toevoeging zijn;
- + boa's niet alleen voor handhaving worden ingezet;
- + de openbare ruimte voldoende verlicht en onderhouden is;
- + geschikte huisvesting van de brandweer in de gemeente in Zegveld, Kamerik en Harmelen;
- + de aanrijtijden voor hulpdiensten binnen de norm blijven;
- + Ondernijning wordt tegengegaan en de harde drugsaanpak wordt voortgezet.

7.3 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid speelt een rol in het dagelijks leven van iedere inwoner. Dit geldt voor elk vervoersmiddel en in het bijzonder de fiets.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + veilige fietsroutes die geschikt zijn voor elektrische fietsen tot 25 km/uur;
- + logisch ingerichte fietsroutes met vloeiende bochten (niet haaks);
- + geen scooters meer in de Rijnstraat;
- + handhaving in de Voorstraat om erop toe te zien dat er niet wordt gefietst;
- + een veiligere centrumring in de binnenstad voor fietsverkeer (oversteekpunten);
- + meer camera's bij lange, rechte wegen om snelheidsovertredingen te voorkomen;
- + rekening houden bij (her)inrichting met ouderen, waarbij de rollator en/ of de rolstoel de enige vorm van mobiliteit is.

8 Een soepele doorstroming van het verkeer

Woerden is nog niet optimaal ingericht voor fiets- en autoverkeer. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat de aanleg van wegen niet integraal in woningbouwplannen is opgenomen. Wij willen een betere doorstroming van het verkeer. Daarnaast willen we dat alle modaliteiten (vervoersmiddelen) zoals binnen het OV, logisch op elkaar aansluiten. Hoewel we inzetten op alternatieven voor personenauto's, door fietsen en deelmobiliteit te faciliteren en aantrekkelijker te maken, blijft de auto een belangrijk vervoersmiddel. De komst van elektrische fietsen leidt tot drukkere fietspaden

8.1 Fiets

Onze gemeente is centraal gelegen voor fietsforensen. De afstanden tussen onze dorpen zijn zeer geschikt voor de fiets, en ook recreanten fietsen graag door het buitengebied heen. De fiets is een duurzaam en gezond vervoersmiddel, daarom zetten we in op het zo veel mogelijk stimuleren en faciliteren van het fietsverkeer.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + meer fietsstraten;
- + overal voorrang voor fietsers;
- + voorzieningen voor het parkeren van fietsen op logische plaatsen;
- + doorfietsroutes richting Utrecht en Gouda;
- + bij onderhoud en nieuwe aanleg van fietspaden, deze verbreden volgens de laatste CROW-normen: geschikt voor e-bikes en (elektrische) bakfietsen, er is een scheiding van bromfietsen en fietsen en het netwerk is sluitend;
- + een oplossing voor smalle wegen waar fietsverkeer-en autoverkeer samenkomt: Van Teylingenweg/Mijzijde in Kamerik, Breeveld in Woerden;
- + bij nieuwbouwplannen eerst de fietsinfrastructuur realiseren, voordat er woningen worden opgeleverd.

8.2 Auto

De auto blijft een vervoersmiddel dat veelvuldig gebruikt wordt. De A12 is een belangrijke verkeersader, maar geeft ook overlast. Met name bij grote verstoringen zijn de binnenwegen een sluiproute. Zowel voor de regio als onze gemeente is dit een probleem. Omdat er in Woerden-Oost extra woningen bij komen, zal de verkeersdrukke verder toenemen. Om zowel het centrum als de oostkant van Woerden te ontlasten, zijn we voorstander van een Oostelijke randweg mits de provincie meebetaalt en groen wordt gecompenseerd. We hebben oog voor de problemen die fijnstof geven en zien het stimuleren van elektrisch vervoer als onderdeel van de oplossing. Voor de bedrijventerreinen blijven goede en veilige routes voor het goederenvervoer belangrijk voor de bereikbaarheid.

De ChristenUnie/ SGP wil:

- + een autoluwe binnenstad;
- + verkeer dat niet in Woerden hoeft te zijn, zoveel mogelijk omleiden via een oostelijke randweg;
- + bij nieuwe woonwijken of bedrijfsterreinen de effecten op de doorstroming van het verkeer en eventuele aanpassingen vooraf meenemen in de plannen;
- + deelmobiliteit stimuleren en faciliteren;
- + laadlantaarns voor elektrische auto's bij nieuwbouwprojecten en renovatie van woonwijken;
- + het parkeerbeleid in omliggende wijken van het centrum (schilwijken) samen met bewoners uitwerken, waarbij het opgeven van groen voor extra parkeerplekken niet onze voorkeur heeft.

8.3 Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer is een duurzame manier om binnen de regio te reizen. Met de trein ben je sneller in Utrecht, Gouda of Amsterdam dan met de auto. Ook de bussen zijn en blijven belangrijke verbindingen naar Zegveld, Harmelen en Kamerik en de omliggende plaatsen. In aanvulling op het openbaar vervoer komen er meer initiatieven voor mobiliteit op maat en afroep.

De ChristenUnie/ SGP wil:

- + goede verbindingen van/naar Woerden per trein, bij voorkeur ook met de intercity;
- + bij de planvorming rond het stationsgebied in Woerden de mogelijkheid onderzoeken om de hoofdingang van het station naar de andere zijde van het spoor te brengen;
- + het busvervoer beter laten aansluiten op de treinen;
- + initiatieven voor vervoer op maat en afroep, zoals AutoMaatje en de belbus, ondersteunen;
- + 's avonds OV-verbindingen van Woerden naar Harmelen, Kamerik en Zegveld.

9 Een sportieve omgeving

Sport en beweging is goed voor lichaam en geest. We vinden het van belang dat iedereen de mogelijkheden heeft om voldoende te bewegen. Zo is het van belang dat er overal voldoende groen aanwezig is om bijvoorbeeld te kunnen hardlopen en wandelen, maar vinden we het ook belangrijk dat verenigingen in stand worden gehouden. Sportverenigingen zijn van grote waarde voor de sociale cohesie in een dorp of stad. We vinden dat sporten voor iedereen betaalbaar moet zijn. Dit betekent dat de financiële lasten voor een sportvereniging in ieder geval gelijk blijft of daalt zodat de contributie niet hoeft te stijgen en mogelijk ook kan dalen in prijs. De gemeenteraad komt voor de keuze te staan om de twee bestaande zwembaden op te knappen, of een nieuw zwembad aan te leggen op een centrale locatie zoals de Cattenbroekerplas. Als ChristenUnie-SGP willen we eerst meer informatie over de financiële onderbouwing en de businesscase voordat we een definitieve keuze maken. Wel vinden we het van belang dat er in onze gemeente zowel buiten- als binnen faciliteiten zijn om te zwemmen.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + dat sporten toegankelijk blijft voor iedereen;
- + sportvoorzieningen handhaven en goed onderhouden, waaronder de sportzaal in Kamerik;
- + minimaal één binnen- en buitenzwembad in de gemeente Woerden;
- + sportzalen toegankelijker maken door het reserveringssysteem te moderniseren.

10 Instandhouding van kunst en cultuur

Woerden kent een rijke historie en heeft in 2022 al 650 jaar stadsrechten. Het Woerdense verleden als handelsstad is nog steeds terug te zien in een aantal mooie gebouwen in de binnenstad. Zij zijn beeldbepalend voor het karakter van Woerden. Ook modernere uitingen van cultuur zoals het Stadsmuseum, het Klooster, de Kaas Experience en de bibliotheken zijn van waarde. Het Cultureel Platform Woerden geeft subsidie aan amateurgroepen. Wij willen dat het Woerdense karakter en onze cultuur behouden blijven.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + behoud van cultuurhistorische gebouwen en dorpskernen;
- + ondersteuning van instellingen met een cultuur-educatieve functie zoals bibliotheken, het Klooster en het stadsmuseum;
- + jongeren laten deelnemen aan culturele activiteiten (muziek, toneel, kunst, enz.);
- + een soepel vergunningsbeleid voor culturele manifestaties, rekening houdend met overlast voor omwonenden en de nacht/zondagsrust;
- + ondersteuning van het Cultureel Platform Woerden.

11 Een gezond huishoudboekje

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Het gaat om gemeenschapsgelden, die via het Rijk of lokale belastingen als de OZB, door onze inwoners zijn opgebracht. Daarnaast realiseren we ons dat onze ideeën en wensen om de overheid betrouwbaarder te maken (HS1), om meer ambtelijke capaciteit vragen.

We zijn op weg naar stabiele en gezonde gemeentefinanciën. Dat betekent dat we de komende jaren scherp aan de wind moeten zeilen wat betreft onze uitgaven.

De ChristenUnie-SGP wil:

- + dat zorg voor elkaar, in het bijzonder voor kwetsbare mensen, voorop staat bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen;
- + een passende vergoeding aan de gemeente van de Rijksoverheid voor de taken die moeten worden uitgevoerd. Hier kan via de VNG op worden aangedrongen;
- + structurele uitgaven met structurele middelen begroten en niet met incidentele meevallers;
- + de lokale belastingdruk niet meer laten stijgen dan in de afgelopen periode is afgesproken (excl. inflatiecorrectie);
- + de dienstverlening van de gemeente (heffingen en leges) zoveel mogelijk kostendekkend maken;
- + tarieven voor begraafrechten beheersbaar houden;
- + bij problemen die de gemeentegrenzen overstijgen, de gemeente laten zoeken naar samenwerking en solidariteit binnen de regio om zo mogelijk tot financiële afspraken te komen of een gezamenlijke lobby te organiseren.